

Περί Τήνου

ΚΩΔΙΚΟΣ:
8633

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΤΗΝΙΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΤΟΣ 2ο - ΑΡ. Φ. 7ο - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2011 ♦ ΑΣΗΜ. ΦΩΤΗΛΑ 40 ΚΑΙ ΛΕΩΦ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ - 114 73 ΑΘΗΝΑ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Ένα ιδιαίτερος ευαίσθητο ζήτημα

www.tinos.biz

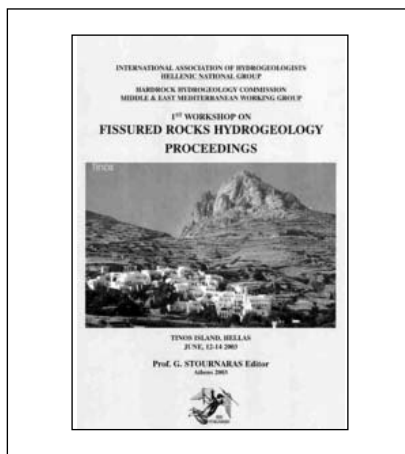
Πριν από μερικούς μήνες, στις 2 Μαρτίου 2011, στο Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού, πραγματοποιήθηκε από το Δίκτυο «Μεσόγειος SOS» και υπό την αιγίδα του Δήμου Τήνου, συζήτηση με θέμα το νερό στο νησιωτικό χώρο σε εποχή κλιματικής αλλαγής. Στόχος ήταν η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού στο θέμα της λειψυδρίας και γενικότερα η καλλιέργεια προβληματισμού για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ο κ. Δημήτρης Κομματάς, υπεύθυνος υδατικών πόρων του Δικτύου, ανέλυσε τις πρακτικές εξοικονόμησης και βιώσιμης διαχείρισης στο νησιωτικό χώρο, με έμφαση στην επαναχρησιμοποίηση. Ανέλυσε μάλιστα το παράδειγμα της Κρήτης (Life PURE), όπου ξαναχρησιμοποιούνται τα υγρά απόβλητα σαν μια εναλλακτική πηγή νερού σε ημξηρική περιοχή. Ο κ. Νάσος Βατίστας, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, συνεργάτης του Πανεπιστημίου Αιγαίου, αναφέρθηκε στην αφαλάτωση και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ ο κ. Ιωάννης Ψάλτης, Γεωλόγος, Πρόεδρος του Συλλόγου «Οι φίλοι του Πρασίνου», ανέλυσε τη γεωμορφολογία του νησιού η οποία διαμορφώνει την υδάτινη κληρονομιά του. Τέλος ο κ. Δήμαρχος έκανε συνοπτική παρουσίαση της υπάρχουσας κατάστασης στο νησί και των δράσεων που έχουν ήδη γίνει, αλλά και εκείνων που προγραμματίζονται για το μέλλον, προκειμένου η Τήνος να εξασφαλίσει αυτάρκεια στο θέμα της υδροδότησης. Και ανάμεσα στα έργα αυτά ξεχωρίζει εκείνο του φράγματος της Γρίζας, στην πλέον γραφική περιοχή

του χωριού Αγάτι.

Το πόσο σημαντικό είναι το ζήτημα της επάρκειας του νερού που χρειάζονται τα νησιά μας, και φυσικά η Τήνος, δεν έχει ανάγκη καμιάς αιτιολόγησης. Είναι οφθαλμοφανές. Αυτό, όμως, που ίσως δε γνωρίζουμε είναι ότι επιστημονικές μελέτες εκτιμούν ότι την επόμενη δεκαετία το υδατικό έλλειμμα στις Κυκλάδες θα ανέλθει στα 1,3 εκατομμύρια κυβικά μέτρα και σε αυτό σημαντική συμμετοχή θα έχει και το νησί μας. Εξάλλου, δε θα πρέπει να ξεχνάμε, ότι η Τήνος ήταν ένα από τα πρώτα νησιά, τα οποία υποχρεώθηκαν να μεταφέρουν νερό από άλλες περιοχές. Είναι προφανές ότι, αν τα πράγματα ακολουθήσουν ανεξέλεγκτα το δρόμο τους, η ποιοτική υποβάθμιση και η ποσοτική συρρίκνωση των υδατινών πόρων του νησιού θα φτάσουν σε οριακά, πιθανόν μη αναστρέψιμα, επίπεδα.

Εύλογο είναι, λοιπόν, οι δράσεις μας να κατευθυνθούν άμεσα στην αντιμετώ-

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ...

Η Αδελφότητα των Τηνίων εν Αθήναις καλωσόρισε την ίδρυση ενός ακόμη συλλόγου τοπικού ενδιαφέροντος, ο οποίος, όντως, έρχεται να καλύψει ένα πραγματικό κενό. Ένας μεγάλος γεωγραφικός και πολιτισμικός χώρος του νησιού μας ζητούσε από χρόνια έναν ανάδοχο με την πλέον ευρεία έννοια του όρου. Δεν είμαστε, σε καμιά περίπτωση, εναντίον της συλλογικής έκφρασης σε τοπικό επίπεδο. Είναι απολύτως αναγκαία και καλύπτει πραγματικές ανάγκες, ειδικότερα μάλιστα μετά την τελευταία διοικητική μεταρρύθμιση η οποία ενοποίησε τις επιμέρους αυτοδιοικητικές μονάδες σε ένα Δήμο.

Μέσα στη νέα κατάσταση που διαμορφώθηκε σε διοικητικό επίπεδο, αλλά και κάτω από το βάρος της πολύμορφης κρίσης που ταλανίζει τη χώρα μας —η κρίση είναι ταυτόχρονα ηθική και πνευματική— οι μικρές αυτές μονάδες συλλογικής έκφρασης αποτελούν πυρήνες δημοκρατίας, φορείς αυτόνομης έκφρασης αιτημάτων, προβληματισμού και αγωνίας των τοπικών κοινοτήτων.

Όσο, όμως, αυτόνομη είναι το γεγονός αυτό, άλλο τόσο είναι επιτακτική η ανάγκη συνένωσης και συντονισμού των δυνάμεων του τόπου υπό ενιαίο φορέα, ο οποίος θα αναλάβει την προβολή, προώθηση και διεκδίκηση από την κεντρική εξουσία των κομβικών ζητημάτων του τόπου μας. Μια τέτοια συντονισμένη δράση δεν είναι δυνατό να αφορά τα επιμέρους προβλήματα κάθε μιας μικρής κοινότητας. Μοιραία ο στόχος του θα πρέπει να είναι τα κομβικά ζητήματα που αντιμετωπίζει το νησί μας.

Πρώτο προβάλλει το πρόβλημα της ανάπτυξης, πρόβλημα ιδιαίτερος σημαντικό στις μέρες δοκιμασίας που ζούμε, και ακολουθεί το πρόβλημα συνοχής των τοπικών κοινωνιών που υπονομεύεται από την οικονομική κρίση των ημερών μας. Όλα, όμως, αυτά θα πρέπει να επιδιωχθούν χωρίς εκπτώσεις σε επίπεδο αξιών. Το περιβάλλον και ο πολιτισμός, τουλάχιστον για τον τόπο μας, αποτελούν αδιαπραγμάτευτες αξίες. Σε καμιά περίπτωση δε θα πρέπει να υποβαθμιστούν από κάποια μοντέλα άμεσης, βραχυπρόθεσμης ανάπτυξης, γιατί μια τέτοια ανάπτυξη θα φέρει μόνον συμφορά.

Το καλοκαίρι, λοιπόν, που έρχεται μας προσφέρει μια θαυμάσια ευκαιρία να συζητήσουμε με άνεση και ελαστικότητα το ζήτημα της ενιαίας συλλογικής έκφρασης, ώστε, όταν το φθινόπωρο επιστρέψουμε στις εστίες μας, να είμαστε έτοιμοι για ένα γόνιμο και συντεταγμένο διάλογο.

Εμείς θα προσπαθήσουμε... Περιμένουμε και σας...

πιση των δύο αυτών κινδύνων. Η ποσοτική συρρίκνωση —και η συνακόλουθη υφαλμύρωση του υδροφόρου ορίζοντα— οφείλονται κατ' αρχάς στην ανεξέλεγκτη διάνοιξη και λειτουργία γεωτρήσεων. Και αυτό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα. Συνιστά ευόωνη προοπτική ότι ήδη το Δημοτικό Συμβούλιο τοποθετήθηκε πάνω στο μείζον αυτό πρόβλημα, θέτοντας όρους για τη διάνοιξη και λειτουργία γεωτρήσεων.

Είναι γνωστό ότι τα υπόγεια νερά συνιστούν ανανεώσιμο φυσικό πόρο με την προϋπόθεση της διατήρησης της ισορροπίας μεταξύ εμπλουτισμού και εκφόρτισης σε ένα υδροφόρο σύστημα. Και αυτή η ισορροπία μάλλον έχει από καιρό πάψει να υφίσταται στην Τήνο. Από την άλλη πλευρά η ποιοτική υποβάθμιση οφείλεται κυρίως στη διοχέτευση στο υπέδαφος λυμάτων (κορυφαία η περίπτωση της Λιβαδεράς) και συστατικών των χημικών λιπασμάτων.

Το μείζον αυτό πρόβλημα έχει ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης, αλλά γι' αυ-

τό είναι αναγκαίες δύο προϋποθέσεις: (α) Η επιστημονική μελέτη του ζητήματος (και εδώ είναι γνωστή η συμβολή του κ. Γιώργου Στουρνάρα, καθηγητή Υδρογεωλογίας και Τεχνικής Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών), και (β) Η δρομολόγηση δράσεων σε συνδυασμό με την ευαισθητοποίηση των κατοίκων. Οι όποιες δράσεις θα πρέπει να είναι ήπιες και η αμετροέπεια στην περίπτωση της λιμνοδεξαμενής της Λιβάδας θα πρέπει να είναι παράδειγμα προς αποφυγή.

Απέναντι στο πρόβλημα αυτό η πρώτη θέση ανήκει στο Δήμο μας. Εξίσου, όμως, υπεύθυνες είναι και οι τοπικές κοινωνίες. Όλοι μας. Εκπρόσωποι της ΤΑ, Σύλλογοι, μαζικοί φορείς και πολίτες, όλοι, βρισκόμαστε μπροστά στο σημείο «και πέντε». Αν και τώρα πρυτανεύσουν μικρά ή μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, θα είμαστε άξιοι της μοίρας μας. Να ξέρουμε, όμως, πως οι καιροί «ου μενετοί»!

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ Αντιστράτηγος ε.α.

Σε ηλικία 87 ετών απεβίωσε ο Κων/νος Χαρ. Αθηναίος, αντιστράτηγος ε.α., δήμαρχος Τήνου (2003 - 2006). Η κηδεία του έγινε στην Τήνο και η εξό-

διος ακολουθία ψάλλθηκε στον ιερό ναό της Ευαγγελίστριας. Ο μεταστάς, μετά την αποστράτευση του, ασχολήθηκε με τα κοινά της γενέτειράς του. Υπεράσπισε με μαχητικότητα το όραμά του για το νησί και το μέλλον του. Οι απόψεις του αυτές τον έφεραν αντιμέτωπο με τους συμπολίτες του εκείνους που είχαν διαφορετική αντίληψη για το ιστορικό παρελθόν και τον πολιτισμό του τόπου. Ο «στρατηγός», όπως τον αποκαλούσαν φίλοι και αντίπαλοι, βρίσκεται πια στα χέρια της ιστορίας... Εμείς δεν έχουμε παρά να ενώσουμε τις προσευχές μας με εκείνες των άλλων συμπολιτών μας, ώστε ο «ετάζων νεφρούς και καρδιάς» να τον κατατάξει «εις χώραν ζώντων».

ΤΗΝΟΣ: «Το ακατέργαστο διαμάντι των Κυκλάδων»

Ο Δήμος της Τήνου συμμετείχε στην 4η Διεθνή Έκθεση Property 2011 με σκοπό αφενός την αναθερμάνση της οικοδομικής δραστηριότητας στο νησί μας και αφετέρου την προσέκλυση επενδύσεων σε κατοικίες που ήδη έχουν ανεγερθεί. Στο σχετικό φυλλάδιο με τίτλο «Τήνος, το ακατέργαστο διαμάντι των Κυκλάδων» προβάλλονται τα πλεονεκτήματα της τοπικής αγοράς ακινήτων, το σπάνιο τηνιακό φυσικό και δομημένο περιβάλλον, η τοπική αρχιτεκτονική και η γενικότερη περιρρέουσα πολιτιστική ατμόσφαιρα. Για όλα αυτά θα είμαστε απολύτως σύμφωνοι, αν κάποιες φωνές δεν εξέφραζαν αμφιβολίες για την αναμενόμενη κατεργασία του «διαμαντιού των Κυκλάδων».

ΝΕΟΣ ΚΥΚΛΑΙΙΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ

Ο Κυκλαδίτης κ. Στέφανος Ήμελλος εξελέγη τελικά Ακαδημαϊκός στην έδρα της Ελληνικής Λαογραφίας. Ο νέος ακαδημαϊκός γεννήθηκε στο Φιλώτι Νά-

ξου το 1933 και είναι πτυχιούχος του Φιλολογικού Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1959 προσελήφθη στο Λαογραφικό Αρχείο της Ακαδημίας Αθηνών όπου υπηρέτησε ως συντάκτης (1959-1972), διευθυντής (1972-1976) και γενικός διευθυντής (1976-1982). Ο κ. Ήμελλος υπήρξε επί σειρά ετών καθηγητής της Λαογραφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και Πρόεδρος της Εταιρείας Κυκλαδικών Μελετών και έχει παρουσιάσει πλούσιο επιστημονικό έργο.

ΜΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗ ΕΚΠΛΗΞΗ ΑΠΟ ΤΗ ΦΛΩΡΙΝΑ

Κάποια βιβλία έχουν μια σιωπηλή πορεία. Και όταν τα ανακαλύπτουμε ξαφνιαζόμαστε! Έτσι και έγινε με το βιβλίο «Εξ αφορμής... Τηνιακές ιστορίες» της κ. Πηνελόπης Γαϊτή - Κόκκου (Φλώρινα 2006, 24 X 17 cm, σελ. 111, έκδοση δίγλωσση: ελληνικά - αγγλικά). Αφιερωμένο στις δυο γιαγιάδες της —

2ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΝΟΥ

Μετά την επιτυχία του περσινού καλοκαιριού, η «κοινωνία των (δε)κάτων» διοργανώνει και φέτος, από 28 έως 30 Ιουλίου 2011, το 2ο Διεθνές Λογοτεχνικό Φεστιβάλ Τήνου. Θα συμμετάσχουν 18 συγγραφείς και ποιητές από 13 χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, οι οποίοι θα διαβάσουν στη γλώσσα τους. Οι μεταφράσεις των κειμένων θα είναι διαθέσιμες στα Ελληνικά και Αγγλικά.

Στόχος του Φεστιβάλ είναι να καταστεί η Τήνος σημείο αναφοράς και τόπος συναντήσεων της σύγχρονης παγκόσμιας λογοτεχνικής παραγωγής, ένα νησί όπου η Δύση συναντά την Ανατολή, ο Βοράς το Νότο, το Αιγαίο τη Μεσόγειο, η Ευρώπη την Αφρική και τη Μέση Ανατολή. Και αυτό μέσα από τη λογοτεχνία, με εισηγήσεις, αναγνώσεις, απαγγελίες, σε συνδυασμό με στοιχεία του τοπικού χαρακτήρα του νησιού, όπως μουσική και χορευτικά συγκροτήματα της Τήνου. Οι εκδηλώσεις θα λάβουν χώρα σε τρία σημεία: στη Χώρα (Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού), στο υπαίθριο θέατρο του Βωλάξ και στην πλατεία του Πλάτανου στον Πύργο.

για συνδέοταν στενά με το Γιαννούλη Χαλεπά— το βιβλίο φιλοξενεί τέσσερις γλυκύτατες, πραγματικές ιστορίες απ' την Εξωμεριά του Μεσοπολέμου: «Ο καλλιτέχνης» (Γ. Χαλεπάς), «Έχω και δοντάκια», «Αγάπη» και «Ο Ζαβογιώργης». Θερμά συγχαρητήρια!

ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ

Περιμένουμε με ενδιαφέρον τη δημοσίευση της εισήγησης του φίλου μας κ. Χάριη Κουτελάκη στο 31ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας (13 - 15 Μαΐου 2011 με θέμα «Αρχιτεκτονική έκφραση της φιλενωτικής πολιτικής στα "Μοναστήρια" της Τήνου».

«ΚΟΡΗΣ ΠΥΡΓΟΣ»

Ένα νέο σωματείο έρχεται να προστεθεί στο χώρο της τηνιακής συλλογικής έκφρασης. Πρόκειται για το σωματείο «Κόρης Πύργος» που ιδρύθηκε με τη φιλοδοξία της ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς και του περιβάλλοντος των Κάτω Μερών της Τήνου. Οι Κατωμεριτες φίλοι μας θα πρέπει να ξέρουν ότι η Αδελφότητα των Τηνίων εν Αθήναις θα είναι πάντα δίπλα τους. Θερμές ευχές για δημιουργική πορεία.

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑΣ

Το έθιμο του «πρωταπριλιάτικου ψέματος», έχει τις ρίζες του σύμφωνα με την επικρατέστερη εκδοχή στην αλλαγή του ημερολογίου. Πιο συγκεκριμένα το «πρωταπριλιάτικο ψέμα» το οφείλουμε, όπως πιστεύεται, στους Γάλλους και συγκεκριμένα στο βασιλιά Κάρολο τον 9ο. Επί της βασιλείας του (1564), και με την αντικατάσταση του Ιουλιανού ημερολογίου με το Γρηγοριανό, αποφασίστηκε η πρώτη ημέρα του χρόνου που έως τότε εορταζόταν την 1η Απριλίου, να εορτάζεται την 1η Ιανουαρίου (κάτι που είχε αρχίσει από το 45 π.Χ.).

Πολλοί, όμως, δε δέχθηκαν την αλλαγή αυτή της ημερομηνίας του εορτασμού, κυρίως οι άνθρωποι της υπαίθρου, συνεχίζοντας να εορτάζουν ως ημέρα αλλαγής του έτους και να στέλνουν δώρα την πρώτη του Απριλίου. Αυτό προκάλεσε τον χλευασμό των αστών με το να τους αποκαλούν «παλαιομοδίτες» και να τους στέλνουν δώρα και προσκλήσεις σε ανύπαρκτες γιορτές.

Το έθιμο της «κοροϊδίας» μεταφέρθηκε και στην Αγγλία του 18ου αιώνα και από 'κει στην Αμερική και τον υπόλοιπο κόσμο. Έτσι το έθιμο της πρωταπριλιάς καθιερώθηκε σ' όλο τον κόσμο ως μια ευκαιρία για φάρσες και ψέματα. Το Γρηγοριανό ημερολόγιο έχει και αυτό τις ατέλειές του (υπάρχει η απώλεια μιας ημέρας κάθε 2.500 χρόνια), γι' αυτό και προτάθηκαν διάφορες μεταρρυθμίσεις.

Ελιζαμπέτα Baltaretsou
Καρδιολόγος, Κ.Υ. Τήνου

ΤΗΝΟΣ, Η ΕΣΧΑΤΗ ΕΛΠΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ...

Ένα ιδιαίτερος επίκαιρο σκίτσο! Και όμως το εμπνεύστηκε ο συμπαθέστατος Κώστας Μητρόπουλος, 25 χρόνια πριν, όταν φιλοτέχνησε το ημερολόγιο της Pirelli Hellas του 1986! Η μόνη διαφορά είναι ότι σήμερα η οικονομία δεν είναι μονοσάνδαλη, αλλά εντελώς ξυπόλητη!

ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΑΣ...

Η «Περί Τήνου» ευελπιστεί συνεργασίες σας... Περιμένουμε τη δική σας συμβολή στην προσπάθειά μας. Κείμενα προβληματισμού, κείμενα δημιουργικής έκφρασης είναι ευπρόσδεκτα. Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στη Σύναξη (Κ. Δανούσης: 6974 814 871, Κ. Καραϊσκος: 6972 152 610, Φ. Κελαδίου-Λαγουρού: 6973 988 141 & Ζέφη Ποτήρη: 6976 511 684).

ΠΕΡΙ ΤΗΝΟΥ

Τριμηνιαία περιοδική έκδοση της Αδελφότητας των Τηνίων εν Αθήναις (Ασμη. Φωτ ήλα 40 & Λ. Αλεξάνδρας, 114 73 Αθήνα, Τηλ/Fax: 210 8217 361). E-mail: peritinou@gmail.com

Στον τίτλο ο πρώτος ελληνικός χάρτης της Τήνου από τη Χάρτα του Ρήγα.

Εκδότης: Ιωάννης Παπαδημητρίου, Πρόεδρος.

Διεύθυνση σύνταξης: Κώστας Δανούσης (6974 814 871).

Επιτροπή σύνταξης: Κώστας Καραϊσκος, Φωτεινή Κελαδίου - Λαγουρού, Ζέφη Ποτήρη.

Ηλεκτρονική σχεδίαση: Κώστας Δανούσης.

Εκτύπωση: «ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ» ΕΠΕ (Αγαθίου 3 & Χαρ. Τρικούπη, 114 74 Αθήνα, τηλ. 210 6460 338).

Συνεργασίες είναι δεκτές μόνον σε ηλεκτρονική μορφή.

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

NOTEΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

50 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΙΝ Ο JURÍ GAGARIN ΣΤΟ ΔΙΑ- ΣΤΗΜΑ...

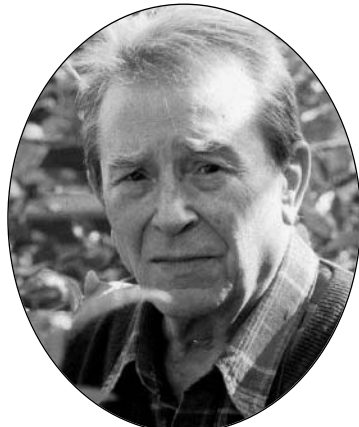
«Κοιτώντας τον ουρανό, ξύπνησε μέσα μου ο γιος του εργάτη του κολχόζ. Ο ουρανός ήταν μαύρος, γεμάτος αστέρια, σαν ένας κάμπος που μόλις είχε οργωθεί και σπαρθεί. Ήμουν ευτυχής, μα φοβόμουν καθώς σκεπτόμουν ότι μου είχαν εμπιστευτεί αυτό το κοσμικό μηχανήμα, θησαυρό ανεκτίμητο που είχε κοστίσει πολλά χρήματα και δουλειά στο λαό μου». Αυτά δήλωσε σαν επέστρεψε στη γη ο 27χρονος σοβιετικός πιλότος Jurí Gagarin, που λίγο πριν, σε χρόνο 108 λεπτών, είχε ολοκληρώσει μια περιφορά γύρω από τη γη με το σκάφος του Vostoc. Ήταν ο πρώτος άνθρωπος που πριν από 50 χρόνια, στις 12 Απριλίου 1961, πέταξε στο διάστημα. Ο ήρωας αυτός της επιστήμης υπήρξε εξαιρετικά άτυχος, αφού λίγα χρόνια μετά, το 1968, έπεσε θύμα ατυχήματος...

«Η ΦΩΤΙΑ ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ, ΔΥΝΑΜΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΜΟΥ»

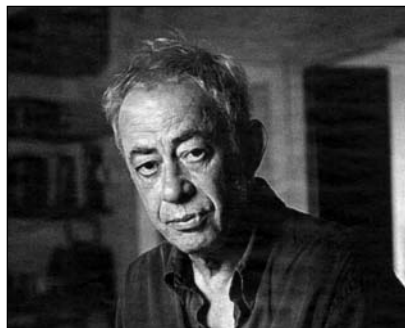
Στην επιστημονική συνάντηση με τον παραπάνω τίτλο, που οργάνωσαν το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και οι Φίλοι του στις 1-3 Απριλίου 2011, στο μέγαρο της Παλαιάς Βουλής, ο Δρ Εθνολογίας - Λαογραφίας κ. Αλέκος Φλωράκης παρουσίασε την εισήγηση «Τα "γύφτικα" της Οξωμεριάς Τήνου. Σιδηρουργοί και σιδηρουργεία στον 19ο και 20ό αι.». Κυκλαδικού ενδιαφέροντος εισηγήσεις παρουσίασαν οι κ.κ. Γεώργιος Σπέης, «Η κόκα της Κέας», Παναγιώτης Καμηλάκης, «Οι καρβουνιάρηδες της Ικαρίας στο χώρο του Αιγαίου», Μαρία Γρυπάρη, «Φούρνοι στο Αιγαίο», και η Κατερίνα Μαρινάκη, «Τα ασβεστοκάμινα της Φολεγάνδρου».

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ (1922 - 2011)

Έφυγε από κοντά μας στις 29.3.2011 ο Ναξιώτης θεατρικός συγγραφέ-

ας Ιάκωβος Καμπανέλλης. Έγραψε πολλά θεατρικά έργα (θυμηθείτε «Το μεγάλο μας τσίρκο» που έγινε μεγάλη επιτυχία το 1973), πολλά σενάρια για τον κινηματογράφο («Στέλλα», κ.ά.) και τραγουδία του Μίκη Θεοδωράκη, του Μάνου Χατζιδάκι, του Σταύρου Ξαρχάκου, του Γιάννη Σπανού και του Νίκου Μαμαγκάκη. Εμείς θα σταθούμε το έργο του το «Μαουτχάουζεν», τις αναμνήσεις του από τον εγκλεισμό του στο στρατόπεδο συγκέντρωσης των Ναζί, όπου έμεινε δύομισι χρόνια. Θα μάς λείψεις Ιάκωβε...

«Η ΠΡΩΤΗ ΛΕΞΗ...»

Ποια ήταν η πρώτη λέξη που ξεστόμισε ποτέ ο άνθρωπος; Ήταν μια άναρθρη κραυγή ή μια συμβολική κίνηση σε γλώσσα νοηματική; Αυτός είναι ένας από τους προβληματισμούς που θέτει το νέο μυθιστόρημα «Η πρώτη λέξη» (Εξάντας 2011) του συμπατριώτη μας πλέον (Καρδιανή) κ. Βασίλη Αλεξάκη, το οποίο παρουσιάστηκε στο Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας στις 12.4. 2011. Ο κ. Αλεξάκης, ένας λογοτέχνης με πλούσιο έργο, έχει μάθει να μας εκπλήσσει. Ας απολαύσουμε τη νέα περιπέτεια που μας προτείνει...

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΤΡΙΠΟΤΑΜΟ

Το Λαογραφικό Μουσείο Τριποτάμου ανέπτυξε σειρά εκπαιδευτικών πολιτιστικών δράσεων για τα παιδιά την άνοιξη που μας πέρασε. Γνωριμία με τα μουσικά όργανα, με την παραδοσιακή παρασκευή του ψωμιού, με τη «φιλοτέχνηση» του στεφανιού της άνοιξης είναι μερικές από αυτές. Συγχαρητήρια!

Σε εποχές βαθιάς κρίσης πρέπει κανείς, «ως η έλαφος επί τας πηγάς», να σκύβει στις πηγές της εθνικής αυτογνωσίας, σε πηγές με νερό γάργαρο απαλλαγμένο από λάσπη της μυθοπλασίας. Και μια τέτοια πηγή είναι το έργο του αείμνηστου Νίκου Σβορώνου († 1989), που φέτος συμπληρώνονται 100 χρόνια από τη γέννησή του. Ο Σβορώνος διέπρεψε ως επιστήμονας στη Γαλλία, μελέτησε το σχηματισμό και τη λειτουργία των κοινωνικών δομών στο Βυζάντιο και στο Νέο Ελληνισμό, βασιζόμενος στην εξονυχιστική εξέταση οικονομικών τεκμηρίων και νομικών κειμένων. Εισήγαγε νέα επιστημονικά εργαλεία στην ιστοριογραφική έρευνα και άφησε σημαντική παρακαταθήκη στους έλληνες ιστορικούς την πρωτοποριακή και διαρκώς ανήσυχη σκέψη του.

ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΝΙΑΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

«Η Ανατολή συναντά τη Δύση».

Μια υπέροχη βραδιά απόλαυσαν όσοι βρέθηκαν το βράδυ της 11ης Μαΐου στο Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού. Υπό το γενικό τίτλο «Η Ανατολή συναντά τη Δύση» και υπό τη διεύθυνση του συνθέτη κ. Γιώργου Κουμεντάκη παρουσιάστηκαν έργα των Παύλου Καρέρ, Νίκου Σκαλκώτα, Γιώργου Κουμεντάκη, Μάρθας Μαυροειδή και Γιώργου Χατζημιχελάκη. Έργα δηλαδή Ελλήνων συνθετών που συνομιλούν με την αραβοπερσική παράδοση. Tanburí οι Cemil Bey και Anouar Brahem. Η Μάρθα Μαυροειδή στο λαούτο, η Αγγελίνα Τκάτσεβα στο σαντούρι και το κουαρτέτο εγχόρδων «+kinisis» της Ορχήστρας των Χρωμάτων με τους Οδυσσέα Κορέλλη (α' βιολί), Δημήτρη Αγγελίδη (β' βιολί), Φραντς Σεστάνι (βιόλα) και Βαγγέλη Νίνα (βιολοντσέλο).

Θερμά συγχαρητήρια στους συντελεστές της εκδήλωσης.

«ΔΙΚΑΙΟΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΩΝΑ ΖΩΣΙ...»

«Η συνείδηση του λαού αποβαίνει φύλακας της πίστωσης και υπερασπιστής της αγιότητας» και αυτή η επισημάνση ισχύει απολύτως και στην περίπτωση του μακαριστού συμπατριώτη μας κυρού Νικολάου Σελέντη (1931 - 1975), μητροπολίτη Χαλκίδας.

Και εμείς αγαπάμε τον επίσης συμπατριώτη μας μητροπολίτη Φθιώτιδας κ.κ. Νικόλαο Πρωτόπαπα τόσο για το θάρρος και την παρρησία του όσο και για το γεγονός ότι είχε πάντα «ευήκοον ους» απέναντι στη συνείδηση του θρησκευόμενου λαού.

Και να, λοιπόν, η δεύτερη, συμπληρωμένη, έκδοση του βιβλίου του «Νικόλαος Σελέντης (1931 - 1975), Μητροπολίτης Χαλκίδος» (Λαμία 2011, 24 X 17, σελ. 342).

Ο Νικόλαος Σελέντης, μια άγια μορφή, υπέφερε από την καταδρομή των «συνδικαλιστών των οσίων και ιερών». Όμως η μνήμη του ζήσεται εις τον αιώνα...

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον διαβάσαμε τις εισηγήσεις του Μητροπολίτη Φθιώτιδος κ. Νικολάου Πρωτόπαπα: «Ενδογενή και εξωγενή προβλήματα της ιερατικής διακονίας στη σημερινή κοινωνία» (στην έκτακτη σύνοδο της Ιεραρχίας στις 15.5. 2010) [Λαμία 2010, 21 X 14, σελ. 70] και «Εμφάνιση και συμπεριφορά του ιερού κλήρου σήμερα» (στην Ημερίδα της Συνοδικής Επιτροπής θείας λατρείας και πομπαντικού έργου) [Λαμία 2010, 21 X 14, σελ. 15].

Μόνος προσπαθώ να σταθώ σε τούτο τον εξαντλημένο γκριζό κόσμο.
Ελπίζω κι όλο λιγότερο ζητώ.
Τώρα γνωρίζω πως δεν υπάρχει ευτυχία κι όλο υψώνω τα φτερά της περηφάνιας μου στη σκοτεινή θωριά του θανάτου.
Μόνος μου σε αχανές κενό που το στροβιλώδες χιόνι ξεδιπλώνει.
Τώρα που ο Απρίλης δεν είναι εδώ.
Στις χούφτες μου θα βαστάξω τ' άρωμα Μακριά απ' τη βροχή.
Το τέλος πάντα είναι μακριά.
Εδώ που 'φτασα μ' αρκεί.

(Μάρκος Δ. Φώσκολος, από τη συλλογή:
«Πες μου άνεμε...», Τήνος, χ.χ.)

ΒΙΟΘΗΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ: Μέρος Α': Η αρχή της ζωής

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το συμπόσιο «Διλήμματα Βιοηθικής. Μέρος Α': Η αρχή της ζωής» που οργάνωσε η Αρχιεπισκοπή Καθολικών Αθηνών στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών στις 6 και 7 Μαΐου. Έγκριτοι επιστήμονες, Έλληνες και ξένοι, καθολικοί και ορθόδοξοι παρουσίασαν όλες τις πτυχές του σημαντικού αυτού και επίκαιρου θέματος. Μας χαροποίησαν ιδιαίτερα οι αναφορές στο βιβλίο των Jurger Habermass και πάπα Βενέδικτου 16ου «Η διαλεκτική της εκκοσμίκευσης. Λόγος και θρησκεία», που προτείναμε στους αναγνώστες μας στο προηγούμενο φύλλο. Μα πλιότερο απ' όλα το γεγονός ότι από τα επτά μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής τα τέσσερα ήταν συμπατριώτες μας (κ.κ. Στέλλα Φωσκόλου, Αμάντα Φωσκόλου, Μαρία Σικ και Ρόκος Δελλατόλας). Συγχαρητήρια! Και στο Β' μέρος...

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΩΣΤΑ ΤΣΟΚΛΗ

Εγκαινιάστηκε στις 21.5. 2011, στον Κάμπο, το Μουσείο «Κώστα Τσόκλη», το οποίο έρχεται να καλύψει το κενό της Τήνου στη μοντέρνα τέχνη. Το έργο υπήρξε αποτέλεσμα συνεργασίας του διακεκριμένου καλλιτέχνη με το Δήμο Εξωμβούργου. Στεγάζεται στο πρώην Δημοτικό Σχολείο Κάμπο. Το 2005 εντάχθηκε στις οριζόντιες δράσεις - μελέτες του προγράμματος «Θησείας», το 2008 άρχισαν οι εργασίες σε σχέδια του αρχιτέκτονα Μάνου Περράκη και το κτίριο παραδόθηκε τον Οκτώβριο του 2010.

Η συγκέντρωση στο Μουσείο τεκμη-

ρίων που αφορούν τον καλλιτέχνη (βιογραφικά στοιχεία, άρθρα, συνεντεύξεις, κατάλογοι εκθέσεων, βιβλία, φωτογραφίες, τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές, κ.λπ.) προσφέρει μια σφαιρική εικόνα για τη ζωή και το έργο του.

Παράλληλα, καταστατικός στόχος του Μουσείου είναι η αισθητική καλλιέργεια των κατοίκων και επισκεπτών του του τόπου μέσα από πρωτότυπες πολιτιστικές δράσεις, όπως, π.χ., το σεμινάριο για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Αφού συγχαρούμε τον κ. Κώστα Τσόκλη και όλους τους συντελεστές του έργου θα ευχθούμε ευόδωση των στόχων τους. Το Μουσείο θα λειτουργεί από 1η Ιουνίου έως και 30 Σεπτεμβρίου (Ώρες: 10:00 - 13:30 και 18:00 - 21:00, εκτός Τρίτης).

ΕΛΛΑΔΑ - ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Στις 2.6.2011, στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο πλαίσιο της ημερίδας «ΕΛΛΑΔΑ - ΡΟΥΜΑΝΙΑ: Όψεις Κοινής Πολιτισμικής Κληρονομιάς», παρουσιάστηκαν αφενός το βιβλίο της νεοελληνίστριας Cornelia Paracostea-Danielopolu «Οι Ελληνικές Κοινότητες στη Ρουμανία τον 19ο αιώνα» [εκδ. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 2010] και αφετέρου τα αποτελέσματα του έργου «Ελλήνων Γλυπτών Έργα και Γλυπτά Έργα που αφορούν Έλληνες στη Ρουμανία» [Κοινά ερευνητικά και τεχνολογικά προγράμματα: Ελλάδα - Ρουμανία, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο - Σχολή Αρχαιολογίας Βουκουρεστίου].

Στο πλαίσιο του έργου εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν στις κυριότερες πόλεις της Ρουμανίας (α) τα ανθησαν ελληνικές κοινότητες (α) τα γλυπτά [κυρίως ταφικά μνημεία] που έχουν φιλοτεχνηθεί από Έλληνες γλύπτες [Χαλεπάς, Λαμπαδίτης, Λυρίτης, Φυτάλης, κ.ά.], και (β) τα ταφικά μνημεία Ελλήνων της Ρουμανίας. Η παρουσίαση έγινε από την κ. Ευαγγελία Γεωργιανογιάννη, Αναπλ. Καθ. Ιστορίας της Τέχνης και του Πολιτισμού στο Πανεπιστήμιο αυτό.

ΤΑ ΧΑΡΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΛΕΚΟΥ ΚΥΡΑΡΙΝΗ

«Αν δεν στηρίζεις το ένα σου πόδι έξω απ' τη Γη, ποτέ σου δεν θα μπορέσεις να σταθείς επάνω της».

(Οδυσσεύς Ελύτης)

Ένας περίπατος σε μια πολύβουη Αθήνα που βράζει από τη ζέστη, με έφερε κοντά στον Αλέκο Κυραρίνη (1976), ένα νέο καλλιτέχνη από την Τήνο, ο οποίος δηλώνει κυνηγός της γοητείας του ελληνικού φωτός και αποκοδικοποιητής των μυστηρίων του παρόντος. Αν η θάλασσα ήταν το μέλλον και η στεριά το παρελθόν, ο Αλέκος δηλώνει πως βρισκεί το σήμερα στο σημείο εκείνο όπου τα νερά γλύφουν την άμμο κι εκείνος κάθεται εκεί σαν ταπεινός παρατηρητής, βρέχοντας δειλά - δειλά τα πόδια του. Πολλοί μίαντες του εντυπωσιασμού, καταφέρνει τελικά να εντυπωσιάσει με την απλότητα και την αφαίρεση, σε μια ζωγραφική που εμπειριέχει το καλό και το κακό, τον άγγελο και το δράκο. Η αυθεντικότητα της τηνιακής λαϊκής τέχνης, ιδωμένη μέσα από την τέχνη του πατέρα του, υπήρξε ένα από τα πρώτα ερεθίσματα στη ζωή του και το στοιχείο αυτό που τον έκανε να τοποθετεί δίπλα στη λέξη «ζωγραφική» ένα επίθετο που ηχεί περίεργο και ασυνήθιστο και που στους περισσότερους γεννά απορία. Την ονομάζει λοιπόν «χρηστική».

Προσπαθώντας να εξηγήσει αυτόν τον περίεργο χαρακτήρισμό, φέρνει ως παράδειγμα ένα σφυρί: το εργαλείο αυτό έχει ένα συγκεκριμένο προορισμό, γεννήθηκε από μια αδήριτη ανάγκη και εξυπηρετεί ένα σκοπό ξεχωριστό και για το λόγο αυτό διαθέτει και μια μορφή μοναδική και ξεχωριστή.

Η ζωγραφική του Κυραρίνη, με την ιδιάιυτη τεχνική της που την κάνει να μοιάζει με χαρκακτικό, εξυπηρετεί λοιπόν το σκοπό του καλλιτέχνη. Χαράζοντας το χαρτί του, προσπαθεί με την αφή να ανακαλύψει το μυστήριο της ύπαρξης, εφαρμόζοντας τις αυστηρές αρχές της ζωγραφικής σύνθεσης. Μεταφράζει τα οπτικά του ερεθίσματα σε γραμμές και φόρμες, οι οποίες αναπαριστούν συνήθως ανθρώπινες μορφές, άλλοτε αγγελικές, άλλοτε δαιμονικές, σε διαμάχη ή αρμονική συνύπαρξη. Σε κάθε έργο του διαφαίνεται καθαρά το στοιχείο της αναζήτησης, κάνοντας τη ζωγραφική του να μοιάζει με φιλοσοφικό ερώτημα, χαραγμένο σε χαρτί.

Υπάρχει, όμως, άλλο ένα στοιχείο που συμπληρώνει το μυστηριακό χαρακτήρα του έργου του: σε πολλούς από τους πίνακές του, μια ανθρώπινη μορφή υψώνει το χέρι προς τον ουρανό δείχνοντας κάτι προς τα επάνω. Ζωγραφισμένη και ενταγμένη σε ένα μυστικιστικό περιβάλλον, αυτή η μορφή θυμίζει έντονα το μύθο του σπηλαίου του Πλάτωνα. Ίσως να πρόκειται για έναν από τους δεσμιώτες, ο οποίος έσπασε τις αλυσίδες που τον ανάγκαζαν να κοιτά μονάχα τις σκιές ίσια μπροστά του και μπόρεσε να αντιληφθεί πως η λύση του μυστηρίου βρίσκεται κάπου εκεί πάνω, στην είσοδο της σπηλιάς, στο φως. Μόνο που χρειάζεται πολύ θάρρος για να καταρρίψει κανείς τον κόσμο που νόμιζε τούσους

αιώνες δεδομένο και να φλερτάρει με το άγνωστο. Χρησιμοποιώντας την απλότητα του ταπεινού, ο Κυραρίνης μας επιστά ταυτόχρονα την προσοχή στο μεγαλείο του, το οποίο μονάχα μια θαρραλέα ματιά απαλλαγμένη από προκαταλήψεις και κενοδοξία μπορεί να διακρίνει. Κι αυτή μοιάζει να είναι η ματιά του ζωγράφου.

Στο εύλογο ερώτημα περί επιρροών στη ζωή και την τέχνη του Αλέκου Κυραρίνη, εκτός από τους δασκάλους του στην ΑΣΚΤ, Γιάννη Ψυχοπαίδη και Δημήτρη Μυταρά, η Τήνος φαίνεται να έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην πορεία του. Η μύση του στην τέχνη έγινε από πολύ νωρίς, στους κόλπους της οικογένειάς του και συγκεκριμένα παρατηρώντας ως παιδί στα Υστερία του δούλεμα του μαρμάρου από τον πατέρα του. Με αξιοσημείωτο θαυμασμό μιλά επίσης για τον γλύπτη Γιάννη Μανιατάκο, διευθυντή του Προπαρασκευαστικού Σχολείου Πανόμου από το 1971 έως το 2001, ο οποίος τον δίδαξε την αμεσότητα, την καθαρία έκφραση και τη στιβαρή αξιοπρέπεια που μια ζωή προσπαθεί να αγγίξει στο έργο του. Αν και τώρα πια ζει μόνιμα στην Αθήνα, η ιδιαίτερη πατρίδα του εξακολουθεί να τον σημαδεύει και μιλά με θαυμασμό για την βαθιά πνευματικότητά της. Τοποθετεί στην ύψιστη θέση το παράδειγμα του Γιαννούλη Χαλεπά, τονίζοντας ότι υπήρξε ένας καλλιτέχνης μπροστά από την εποχή του, του οποίου την τέχνη οι σύγχρονοί του αδυνατούσαν να κατανοήσουν σε όλη της την έκταση.

Τρέφοντας μιαν απέραντη εκτίμηση προς το φως, ο Αλέκος Κυραρίνης θεωρεί τον εαυτό του και τους Έλληνες καλλιτέχνες ιδιαίτερα τυχερούς, καθώς ζουν σε μια χώρα στην οποία ο ήλιος χαρίζει απλόχερα τις ακτίνες του δημιουργώντας ενίοτε έντονες σκιές, αυστηρές φόρμες και ανιγνιστικά περιγράμματα. Όντας ένας συνειδητοποιημένος ζωγράφος, δεν παύει να υποβάλλει τον εαυτό του κάθε φορά σε νέες εμπειρίες, να εξετάζει τα πράγματα υπό διαφορετική οπτική γωνία, να «παλεύει» με τα υλικά του, να θέτει υπό αμφισβήτηση το καθιερωμένο και —κυρίως— να δημιουργεί και να οικοδομεί πραγματικότητες οικείες και υπερβατικές.

Ούρουλα Φώσκολου

ΕΠΙ ΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΗ ΒΑΣΙΛΗΑ

Και ελγτηκε με τ' άπ Του μέο τών εχθρών τὰ πλήθι
Τὸ πόνιο τὸ βλέμμα Του σκορπούσε τὴν τρομάρα
καὶ τὸ σπαθὶ Του τὴ δαγή. Στὰ γάλακιά Του στήθια
ἐξέσπασε ἡ ὄργητα σὲ βρανεργὴ κατάρα.

Ἐθλόσαν τὰ μάτια Του. Τ' ἄγνὸ τὸ μέτωπό Του,
θαρρεῖς, ὁ φωτιστέφανος τῆς Δόξας τ' ἀγκυλιώσει.
Κί' ἔπεσε χάμου ὁ Τρανός. Ἐθνήσαν τὸ χαμὸ Το
Μά, μή. Σὲ τέτοιο θάνατο ὁ θεῖνος δὲ κταίριζει.

Κί' ἔπεσε χάμου ὁ Τρανός. Σοφισάστηκε σὸ χάμα
"Ένας Τυτάν π' ἀνόμα χὼς ἐστόλιζ' ἕνα θρόνο
κι' ἐσφάλισ'—ἀγμένανε,— γιὰ πάντ' αὐτὸ τὸ στόμα
κὼυ κάθε πίνερα 'ρούφαρε κι' ἔχυν' ἐλπίδες μόνο.

Μαρμαρωμένη Βασιλιά, Πᾶν δὲ τὰ προσημένης,
"Ένα πρῶτ' ἀπ' τὰ νερά τοῦ Βόσπορου κ' αἶ πέρα
θὲ νὰ προβάλλῃ λαμπρὸς μᾶς Λευτεριῶς χαμένης
ὁ ἀσημένιος ἥλιος, ὦ, δοξασιμὴ νη' μέρα.

ΚΩΝΣΤ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗ

Και όμως είναι του 18χρονου τότε Καρυωτάκη! Το αλιεύσαμε στην εφημερίδα «Σκριπ» της 29.5. 1914. Άλλοι τότε καιροί. Μπορούσε ακόμη κανείς να ελπίζει σε κάτι καλύτερο!

Ο ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΡΟΥ ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΣ 150 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ

Βασίλης Νικ. Κολλάρος
Υποψήφιος διδάκτορας
Παντείου Πανεπιστημίου

Φέτος συμπληρώνονται 150 χρόνια από τη θεμελίωση του Ιερού Ναού του χωριού μας, των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου. Η παραπάνω πληροφορία αντλείται από την επιγραφή στο αέτωμα της νότιας πύλης όπου αναγράφει τα εξής:

«Ο ΣΕΠΤΟΣ ΟΥΤΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΕΓΕΝΕΤΟ
ΔΑΠΑΝΗ ΤΩΝ ΕΝ ΣΜΙΡΝΗ ΚΑΙ
ΕΝΤΑΥΘΑ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΕΤΟΣ 1861»

Σκοπός αυτού του άρθρου δεν είναι η παράθεση της ιστορίας του Ιερού Ναού μέσα στη δίνη του ιστορικού χρόνου αλλά τι θέση κατείχε ο Ιερός Ναός στη ζωή αλλά και στην καρδιά του κάθε Τριανταρίτη. Είναι γνωστό τοις πάσι ότι η καθέδρα κάθε χωριού αποτελεί τον πυρήνα της κοινωνικής, θρησκευτικής και πολιτιστικής δραστηριότητας των ατόμων που απαρτίζουν μια μικρή κοινωνία, που λέγεται χωριό. Έτσι, λοιπόν, οι Άγιοι Απόστολοι, αποτέλεσαν και συνεχίζουν να αποτελούν το κέντρο κάθε συλλογικής δραστηριότητας των χωρια-

τών. Στους Αγίους Αποστόλους, ξεκινά η κοινωνική ζωή του κάθε νεαρού συγχωριανού μας. Εκεί, για πρώτη φορά βαπτίζεται και γίνεται «ισότιμο» μέλος της τριανταρίτικης κοινωνίας. Μέσα στον ίδιο Ιερό Ναό θα αναζητήσει και θα αναρωτηθεί για πρώτη φορά για την ύπαρξή του. Ποιος είναι, τι σκοπό επιτελεί σ' αυτόν τον κόσμο, πού θα πάει μετά. Στον ίδιο χώρο, θα ενσταλάξουν μέσα του, οι αξίες και η ηθική του χριστιανισμού, τα βαθύτερα νοήματα των Πατερικών Κειμένων. Θα «νιώσει» προσκυνητής ενός ταπεινωμένου θεού (Χριστός) αλλά και καλύτερος άνθρωπος.

Στο εσωτερικό του ίδιου Ναού, κάθε Τριανταρίτης θα ακούσει για πρώτη φορά το «και έσονται οι δυο εις σάρκα μίαν». Εντός του Ναού, νομιμοποιείται στα μάτια της μικρής κοινωνίας το δέσιμο δυο ανθρώπων. Αποκτά όχι μόνο νομικό αλλά και ηθικό - θρησκευτικό περιεχόμενο η απόφαση δυο νέων να δεθούν με τα δεσμά του γάμου. Με πυρήνα τον Ιερό Ναό, θα συμμετάσχει σ' όλα τα κοινωνικοθρησκευτικά δρώμενα του χωριού που σκοπό έχουν να τονίσουν την κοινή συλλογική ταυτότητα των Τριανταρίτων αλλά και να δημιουργήσουν άρρηκτους δεσμούς μεταξύ των συγχωριανών. Επί παραδείγματος, ο τοπικός σύλλογος φέρει το όνομα των

Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου. Η συλλογικότητα αυτή, δημιουργεί σε κάθε συγχωριανό μας την αίσθηση του ανήκειν σε μια ομάδα ανθρώπων που εμφορούνται από τις ίδιες αξίες και ιδανικά, υπογραμμίζοντας παράλληλα την κοινή τους καταγωγή.

Στους Αγίους Αποστόλους θα επισφραγιστεί κάθε μεταβολή της οικογενειακής του κατάστασης. Στο Ναό αυτό θα δει τα παιδιά του να διαβαίνουν το ίδιο μονοπάτι που διέβη ο ίδιος. Να μεγαλώνουν, να κοινωνικοποιούνται και να συνεχίζουν τις παραδόσεις του χωριού. Στον ίδιο Ναό, όμως, θα λάβει χώρα και κάθε δυσάρεστη στιγμή της ζωής του κάθε Τριανταρίτη. Εκεί, θα πει το ύστατο χαιρε σε συγγενείς, φίλους, συνοδοιπόρους αλλά εκεί θα τερματιστεί και για τον ίδιο το ταξίδι της ζωής. Ο Ναός αυτός αποτελεί την αφετηρία αλλά και το τέρμα για καθένα από εμάς που είναι ή αισθάνεται Τριανταρίτης. Ο Ναός αποτελεί σημείο αναφοράς άρρηκτα συνδεδεμένο με τις χαρές και τις λύπες των συγχωριανών μας. Αποτελεί την κυμέλη της κοινωνικής ζωής του χωριού και χρωματίζει άλλοτε με φωτεινά χρώματα (χαρές) και άλλοτε με μελανά (λύπες) την πορεία του χωριού μέσα στο χρόνο. Μπορεί τα σημεία των καιρών να δημιουργούν πρότυπα διαφορετικά από αυτά των

παππούδων μας, αλλά ορισμένες αξίες παραμένουν αναλλοίωτες από τη διάβρωση του ιστορικού χρόνου. Αφήνοντας στο περιθώριο της ζωής μας οτιδήποτε είναι κίβδηλο και φαύλο, ας εστιάσουμε σε πρόσωπα, καταστάσεις και συναισθήματα με αέναο νόημα. Ο παραπάνω Ιερός Ναός, εκτός από διαχρονικό σύμβολο της μικρής μας κοινωνίας, αποτελεί κατά την άποψή μου, αυτό που ο Μακρυγιάννης ονόμαζε «μαγιά». Οι Άγιοι Απόστολοι αποτελούν τη μαγιά από την οποία είναι φτιαγμένος ο κάθε Τριανταρίτης.

Κλείνοντας, να τονίσω ότι πάντα ήθελα να βρω το χρόνο να πω δυο λόγια για την εκκλησία του χωριού μου. Δράτομαι, λοιπόν, της ευκαιρίας από τη συμπλήρωση των 150 χρόνων από τη θεμελίωση του Ναού, για να εκφράσω τα συναισθήματά μου για την περιλαμπρή και συνάμα σαγηνευτική εκκλησία του Τριανταρού.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΗΝΟΥ

Η Τήνος έχει χαρακτηριστεί ως «νησί της τέχνης και του πολιτισμού». Και όχι άδικα, καθώς έχει αναδείξει καλλιπένες διεθνούς ακτινοβολίας κυρίως στη γλυπτική και ζωγραφική, έργα των οποίων κοσμούν δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους εντός και εκτός Ελλάδας. Αξιοσημείωτη είναι, επίσης, η συμβολή της στην επιστήμη και τη λογοτεχνία εφόσον από την Τήνο προέρχονται σημαντικοί εκπρόσωποι αυτών. Επομένως κανείς δε θα φανταζόταν ότι από ένα τέτοιο τόπο —κοιτίδα πολιτισμού— θα απουσίαζε μια από τις σημαντικότερες μορφές τέχνης: το Θέατρο.

Αποτέλεσε ευχάριστη έκπληξη, λοιπόν, η δημιουργία θεατρικής ομάδας πριν από δέκα χρόνια από μια μικρή συντροφιά ανθρώπων με έφεση στο θέατρο. Το πρώτο διοικητικό συμβούλιο αποτέλεσαν οι: Λευτέρης Γκίτζης, Μάκης Μπρουτζάκης, Πέτρος Σακελαρόπουλος, Αλέκα Κουσούνδη, Γιώργος Λούβαρης, Άννα Βιδάλη. Χρειαζόταν βέβαια κάποιον πρόσωπο που θα είχε το ρόλο του σκηνοθέτη και συντονιστή, και αυτό το βρήκαν στο Δημήτρη Σκλάβο, ο οποίος έχοντας γνώσεις και εμπειρία πάνω στο θέατρο ανέλαβε αφιλοκεδώς το συντονισμό και τη σκηνοθεσία των έργων που θα παρουσίαζε η θεατρική ομάδα. Σε αυτήν την προσπάθεια συμμετείχαν οι: Μαρία Βρυώνη, Γιάννης Σαλαμανίκας, Γιάννης Τουφεκλής, Αλέκα Κουσούνδη, Ελένη Πολυκανδρίτη, Μα-

ρουλίτσα Γκίτζη, Ειρήνη Σανταμούρη, Γιώργος Σιπαράς, Μαρία Παπουτσή, Ελευθερία Αφεντάκη, Βάσω Βλαστού, Εμμανουέλα Σανταμούρη, Κυριάκος Κωλέτσος, Μηνάς Μαραβέλιας, Μίρκα Βιδάλη, Αρτέμης Γελανδαλής, Νίκος Μυτιληνός, Τένια Τσεκούρα. Και από το 2010 ο Φαλαταδιανός σκηνοθέτης και ηθοποιός Μιχ. Μαραγκός κατά τις επισκέψεις του στο νησί παραδίδει, επίσης αφιλοκεδώς, σεμινάρια υποκριτικής στη Θεατρική Ομάδα Τήνου (ΘΟΤ).

Στο εγχείρημα αυτό αρωγός υπήρξε, ακόμη, η Κινηματογραφική Λέσχη Τήνου, η οποία διέθεσε το κινηματοθέατρο ΑΜΟΡΕ για τις παραστάσεις του θιάσου. Επιπροσθέτως, σημαντική βοήθεια προσέφερε και συνεχίζει να προσφέρει το Π.Ι.Ι.Ε.Τ. με την παραχώρηση του Πνευματικού του Κέντρου για τις πρόβες και τις παραστάσεις των θεατρικών έργων, δεδομένου ότι η ΘΟΤ δε διαθέτει δική της στέγη. Τέλος, εντυπωσιακή είναι η αγάπη με την οποία αγκάλιασαν την προσπάθεια αυτή οι κάτοικοι της Τήνου, προσφέροντας κάθε είδους βοήθεια (χορηγίες, εξοπλισμό κλπ), γεγονός που δείχνει την επιτυχή και εξελικτική πορεία της ομάδας.

Έτσι, λοιπόν, το 2003 η ΘΟΤ παρουσίασε στο κατάμεστο κινηματοθέατρο ΑΜΟΡΕ την πρώτη της παράσταση, με το ελληνικό σπονδυλωτό έργο «Ενός Σχεδίου», που σημείωσε μεγάλη επιτυχία, γεγονός που ώθησε το «φυτώριο

του τηνιακού θεάτρου να συνεχίσει παρουσιάζοντας κάθε χρόνο έργα ποιοτικά που έτυχαν ευμενών σχολίων και κριτικής. Στη συνέχεια παρουσίασαν:

2004: το έργο του Μ. Μπρεχτ «Ο καλός άνθρωπος του Σετσουάν»,
2005: «Η Τελετή» του Π. Μάτση,
2006: «Κοίτα τους» του Μ. Ποντίκα,
2007: «Κου-Κου» του Ζ. Φευντώ (με το έργο αυτό η ΘΟΤ εμφανίζεται για πρώτη φορά στην 20ή Συνάντηση της Ομοσπονδίας Ερασιτεχνικού Θεάτρου Αιγαίου στην Ερμούπολη καθώς και στο θέατρο «Βωλάξ» στα πλαίσια του φεστιβάλ Δ. Εξωμβούργου). Έκτοτε η ομάδα συμμετείχε με την Ομοσπονδία Ερασιτεχνικού Θεάτρου Αιγαίου στις ετήσιες συναντήσεις της εκπροσωπώντας το νησί μας.

2008: με το έργο «Ο Έβρος απέναντι» των Ρέππα-Παπαθανασίου συμμετέχει στην 21η συνάντηση της ΟΕΘ στη Μυτιλήνη και στο θέατρο Απόλλων στην Ερμούπολη, μετά από πρόσκληση του θεάτρου και της Νομαρχίας Κυκλάδων.
2009: «Μικρές καθημερινές σχέσεις» των Μ. Ποντίκα - Κ. Μουρσελά.

2010: «Γκόλφω φορ έβερ» του Ν. Σπυρόπουλου, το οποίο παρουσιάζεται και στο Φεστιβάλ του Δήμου Εξωμβούργου, αλλά και στο Φεστιβάλ Λόγου και Τέχνης της Κοινότητας Πανόργου, και αργότερα στη Λέρο και στη Σύρο με την ΟΕΘΑ.

2011: για πρώτη φορά η ΘΟΤ παρουσίασε παιδικό θέατρο με το έργο «Τα καινούρια ρούχα του αυτοκράτορα», κλασικό παραμύθι του Χ.Κ. Άντερσεν,

στο Πνευματικό κέντρο του ΠΙΙΕΤ, σε πρωινές παραστάσεις για μαθητές (στους οποίους προσφέρθηκε το παραμύθι από το ΠΙΙΕΤ) και σε απογευματινές για το ευρύ κοινό.

Επίσης, παρουσιάστηκε το έργο «Βαριέμαι» του αργεντινού συγγραφέα Ρικάρντο Ταλέσνικ.

Το «Θεατροποιείο», αστική μη κερδοσκοπική χαρακτηρισμένη εταιρεία, συστάθηκε το 2009 από τη ΘΟΤ με έσοδα από χορηγίες και δωρεές Τηνιακών.

Έχοντας, λοιπόν, συμπληρώσει 10 χρόνια επιτυχημένης πορείας και ανεβάζοντας τον πήχυ προκειμένου να ανταποκριθεί στις ολοένα αυξανόμενες προσδοκίες του θεατρόφιλου κοινού, η Θεατρική Ομάδα Τήνου χρειάζεται ακόμα περισσότερο τη συμπαράσταση όλων των φορέων του νησιού μας και θερμότερο το χειροκρότημά μας.

(Ευχαριστούμε θερμά για τις πληροφορίες την κυρία Ειρήνη Γεωργιάδου, η οποία τα τελευταία χρόνια ενισχύει ως σκηνοθέτις και ηθοποιός την προσπάθεια αυτή).

Ζέφη Ποτήρη

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΝΤΙΝΟΣ ΣΙΩΤΗΣ

απαντά στην «Περί Τήνου»

Ένας καταξιωμένος ποιητής, ένας άνθρωπος του κόσμου, απαντά στις απορίες μιας τοπικής εφημερίδας. Και οι απαντήσεις εξόχως ενδιαφέρουσες. Έχουμε, λοιπόν, τη μεγάλη τιμή και χαρά να φέρουμε κοντά σας ένα δικό σας άνθρωπο - τον ποιητή Ντίνο Σιώτη, το δημιουργό που η ανάσα του μας δίνει ελπίδα!

Είκοσι ποιητικές συλλογές σε τρεις γλώσσες, τρία πεζά, ένδεκα περιοδικά, πέντε ανθολογίες και ένα κρατικό βραβείο ποίησης. Πληθωρική παραγωγή, χωρίς εκπτώσεις σε ποιότητα, που δείχνει ένα δημιουργό ανυπόμονο. Πού θα πρέπει να αποδώσουμε αυτό το φαινόμενο;

Μάλλον κληρονομικό, είναι στο DNA μου. Η μητέρα μου, που ήταν από τη Μέση και την ήξερε όλη η Τήνος ως κυρά Διακόνισσα, ήταν αεικίνητος άνθρωπος, την έλεγαν τρεχαντήρι διότι ποτέ δεν σταματούσε. Ήταν πολύ ικανός άνθρωπος αφού μπορούσε και έκανε από το τίποτα πολλά πράγματα μαζί. Και τα έκανε πολύ καλά. Πρέπει να πήρα κάτι απ' τη συχωρεμένη τη μητέρα μου. Είχα μια περιέργεια από παιδί την οποία ακόμα έχω. Θέλω να δοκιμάζω διαφορετικά πράγματα να βλέπω αν θα τα καταφέρνω. Ασχολούμαι με πολλά είδη γραφής ταυτόχρονα, ποίηση, πεζογραφία, αφήγηση, κριτικές, δοκίμια, σχόλια, σημειώματα, δημοσιογραφική δουλειά στο Υπουργείο Τύπου όπου ακόμα εργάζομαι. Είμαι πληθωρικός και έχω την ανυπομονησία να τα προλάβω όλα. Συνεχώς κάτι καινούριο σχεδιάζω, ολοένα κάτι καινούριο σκέφτομαι, όλο και νέες ιδέες ξεφυτρώνουν μέσα μου απ' το πουθενά. Θα έλεγα ότι δεν ζω στο παρόν αλλά στην επόμενη μέρα.

Είστε ένας ποιητής του κόσμου, με γεύσεις κυρίως από το Νέο Κόσμο, και όμως η ποίησή σας μυρίζει Αιγαίο, θρόισμα του αγέρα, εκτυφλωτικό φως, απέραντο γαλάζιο. Πού συναντιέται ο άνθρωπος του κόσμου με τον άνθρωπο της θάλασσας;

Είμαστε ο τόπος που γεννηθήκαμε, τα πρώτα ακούσματα, τα πρώτα κρούσματα μνήμης, τα πρώτα κοιτάγματα, οι πρώτες αισθήσεις. Αυτό μας χαράζει διά βίον. Όπου κι αν πάμε ο γενέθλιος τόπος θα μας ακολουθεί. Έζησα σχεδόν τριάντα χρόνια στη Βόρειο Αμερική, αλλά είμαι ποτισμένος από την αμύρα του Αιγαίου. Ένα μεγάλο μέρος της ποίησής μου έχει άμεσες αναφορές στην Τήνο, στις Κυκλάδες, στο Αιγαίο. Δεν γίνεται να ήταν διαφορετικά. Είναι προνόμιο, είναι χάρισμα, είναι πλεονέκτημα να γεννιέται και να μεγαλώνει ένα παιδί σε νησί. Όλα είναι καθαρά και οι μικρές κοινωνίες αποτελούν μια ασπίδα προστασίας απ' τις κακοτοπιές της ζωής. Κάπου εκεί στη μέση της διαδρομής, σ' ένα νοητό σταυροδρόμι, ο Νέος Κόσμος συναντά την Ευρώπη, η Ελλάδα την Αμερική, η Τήνος τη Νέα Υόρκη, ο Ατλαντικός το Αιγαίο και το αποτέλεσμα είναι μια σύνθεση ιδεών, νοημάτων, εικόνων που βασίζονται στο πάντρεμα δύο διαφορετικών εμπειριών, δύο διαφορετικών πολιτισμών. Υπάρχει ένα ποίημά μου στη συλλογή Μουσείο αέρος που λέγεται

«Ζωναντή σύνδεση». Γράφτηκε στην Τήνο το Πάσχα του 1995 και εκεί διαπραγματεύομαι αυτό ακριβώς το θέμα που συζητάμε, το θέμα των δύο τόπων.

Το 1997 τυπώσατε στη Νέα Υόρκη την ποιητική συλλογή «Τήνος - Ποιητική περιήληψη». Τι σήμαινε για σας η αναφορά στη γενέτειρα μέσα στην τύρβη της μεταγαλουπόλης;

Η γενέτειρα και η μεγαλούπολη συνπήρασαν και συνυπάρχουν αρμονικά, ταξιδεύουν η μια μέσα στην άλλη. Περιπατώ στους δρόμους του Μανχάταν ώρες ατελείωτες κι όταν φθάσω κάπου έχω την αίσθηση ότι έκανα τη διαδρομή Τριπόταμος - Χώρα. Ακούω τις σειρήνες του Πρώτων Βοηθειών στην Πέμπτη Λεωφόρο και νομίζω πως είναι γλάροι στο λιμάνι της Τήνου. Ο ποιητής συνεχώς ταξιδεύει. Ο ποιητής είναι πάντοτε κάπου αλλού και όχι εκεί που φαίνεται ή που νομίζει ότι είναι. Βλέπω αυτά που συμβαίνουν γύρω μου και τα αναγάγω σε μια άλλη κλίματα, τοπικού ή διεθνιστικού, πάντοτε όμως ποιητικού χαρακτήρα. Στην κοσμοπολίτικη Νέα Υόρκη μπορεί να εμπειρεύεται η μικρά Τήνος και στην Τήνο έχω το χρόνο να ανακαλώ στιγμές της Νέας Υόρκης, καταγράφοντας ποιητικά εικόνες, εμπειρίες, μνήμες.

Μια τυπογραφική μηχανή offset σ' ένα γκαράζ του Σαν Φρανσίσκο δεν βγάζει μόνη της περιοδικά. Τι ήταν αυτό που σας οδήγησε σ' αυτό το χώρο της συλλογικής έκφρασης. Η αγωνία να μιλήσεις ή να επικοινωνήσεις με τους άλλους;

Περιοδικά βγάζω απ' τον Οκτώβριο του 1971, σαράντα χρόνια τώρα. Νομίζω οφείλεται στην ανάγκη που ένιωθα να φέρνω κοντά τους δύο κόσμους, τους δύο πολιτισμούς, της Ελλάδας και της Αμερικής. Αν έχετε προσέξει, στα οκτώ περιοδικά που έβγαλα στην Αμερική υπάρχει η Ελλάδα με την λογοτεχνία της, τον πολιτισμό της, τις τέχνες της. Αντά για να βλέπει μια μερίδα Αμερικανών ότι υπάρχει και μια άλλη Ελλάδα και όχι μοναχά εκείνη του μουσικά, του μουζουκίου και του σντ-τάκι. Απ' την άλλη, στα τρία περιοδικά που έβγαλα στα ελληνικά, υπάρχει η άλλη Αμερική και όχι εκείνη του Χόλιγουντ, του καταναλωτισμού και του καπιταλισμού, αλλά της λογοτεχνίας, των ιδεών. Θα έλεγα ότι με τα περιοδικά αφήνω να επικοινωνούν οι δύο πολιτισμοί, οι δύο γλώσσες, οι δύο πατρίδες, αν θέλετε.

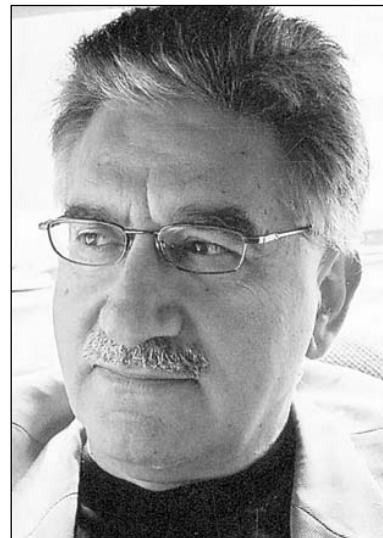
Σήμερα διευθύνετε δυο καταξιωμένες περιοδικές εκδόσεις στο χώρο της λογοτεχνίας: τα «(δε)κατα» και το «Poetix». Ποιοι είναι οι στόχοι αυτών των

εντύπων;

Στα λογοτεχνικά περιοδικά χτυπά η καρδιά της λογοτεχνίας μιας χώρας. Βασικά τα εκδίδω και τα διευθύνω για να μοιράζομαι με ένα ορισμένο αναγνωστικό κοινό αναγνώσματα λογοτεχνίας (διήγημα, ποίηση, δοκίμιο, ταξιδιογράφημα, κριτικές) που μου άρεσαν ή που μου αρέσουν. Ίσως και να ακούγεται κάπως εγωιστικό, αλλά δυστυχώς έτσι είναι. Απ' την άλλη μεριά δείτε το και ως εξής: τα περιοδικά αυτά, που είναι το οξυγόνο της λογοτεχνίας, την παράγουν και την προάγουν.

Αγωνίζεστε, αγωνιωδώς θα έλεγα, να φέρετε την ποίηση κοντά στο ευρύ κοινό και πέρσι, το 1ο Διεθνές Φεστιβάλ Λογοτεχνίας στην Τήνο, σας δικαίωσε. Πιστεύετε πράγματι ότι η ποίηση είναι αφομοιώσιμη από τα ευρέα λαϊκά στρώματα;

Σε εποχές κρίσεις όπως η σημερινή, ο πολιτισμός είναι ζωτικός παράγοντας για την κοινωνική συνοχή. Η Ιστορία μιας χώρας γράφεται από και μέσω της Λογοτεχνίας της. Το 1ο Διεθνές Λογοτεχνικό Φεστιβάλ Τήνου τον Ιούλιο του 2010 έθεσε τις βάσεις για το δίπολο «Τουρισμός-Πολιτισμός», με απώτερο σκοπό και μακροπρόθεσμο στόχο να καταστεί η Τήνος, εκτός του θρησκευτικού, τόπος και προορισμός υψηλού πνευματικού τουρισμού. Είναι σημαντικό αυτός ο φάρος πολιτισμού που άναψε το καλοκαίρι του 2010 στην Τήνο να μην σβήσει και με υψηλό αίσθημα ευθύνης είμαστε αποφασισμένοι, στην Κοινωνία των (δε)κάτων, να συνεχίσουμε. Είμαι εξωστρεφής τύπος και προσπαθώ να βγει η ποίηση από το περιθώριο, να ανέβει στη σκηνή, να της δώσουμε ένα βήμα να την ακούν και να την διαβάζουν ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι. Η απλή ποίηση είναι εύκολα προσβάσιμη σε όλους, μιλά για απλά πράγματα, όπως ο έρωτας, η ζωή, ο θάνατος, η καθημερινότητα, η ανθρώπινη συνθήκη. Η «προχωρημένη» ποίηση δεν είναι αφομοιώσιμη εύκολα από τα ευρέα λαϊκά στρώματα. Προϋποθέτει μια βασική παιδεία. Ας μην έχουμε την απαίτηση να ασχοληθούν τα λαϊκά στρώματα με

την «προχωρημένη» ποίηση. Έχουν τόσα άλλα σημαντικότερα πράγματα να ασχοληθούν, όπως η επιβίωση.

Τι είναι για σας η Τήνος; Ο «τόπος του εγκλήματος» από τον οποίο δεν μπορείτε να ξεφύγετε, η Ιθάκη σας ή το άλλοθι για να εξακολουθήσετε να ζείτε;

Μπορεί να μην μένω στην Τήνο, αλλά δεν νομίζω ότι νοερά «έφυγα» ποτέ από εκεί. Οπότε δεν είναι η Ιθάκη. Φυσικά μια μεταφορική Ιθάκη μπορεί να είναι, γιατί αν δεν έχουμε συνεχώς στο νου μας έναν τόπο όπου μπορούμε συνεχώς να επιστρέφουμε, είμαστε χωρίς ρίζες και από χέρι χαμένοι. «Τόπος του εγκλήματος» μπορεί να είναι αν θεωρήσουμε ως έγκλημα το γεγονός ότι είναι ο χώρος όπου διαπράχθηκαν όλα, γεννήθηκαν και με διαμόρφωσαν, ακόμη και η γραφή, οι πρώτες αναγνώσεις, τα πρώτα σκιρτήματα, τα ερωτήματα και οι απορίες της εφηβείας που με μάγεψαν. Άλλοθι; Μακάρι να ήταν άλλοθι γιατί θα ήταν ένας σπουδαίος λόγος να ζει κανείς: μόνο για το νησί του. Το βρισκω φοβερά ιδεαλιστικό. Αλλά δεν νομίζω ότι είναι το άλλοθι.

Ο «Ντίνο Σιώτης, 66 ετών, ζει στην Ελλάδα» που δοκιμάζεται πολύπλευρα. Και το ερώτημα ευθύτατο: Μπορεί κανείς να ελπίζει σε ένα καλύτερο αύριο; Και αν ναι, τι ρόλο θα μπορούσε να παίξει η ποίηση, ο πολιτισμός;

Περνάμε μια παγκόσμια μεγάλη, βαθιά κρίση, η οποία δεν είναι απλώς οικονομική, πολιτική, κοινωνική και πνευματική αλλά, κυρίως, ηθική. Πλήττειται ο απλός λαός, υπάρχουν απόπειρες, υπάρχουν ζημιές. Υπάρχει τεράστιο κοινωνικό έλλειμμα. Βέβαια όσο υπάρχουν άνθρωποι θα υπάρχει από κοντά και η ελπίδα. Η κρίση που διανύουμε είναι καταστροφική και, φοβάμαι, θα είναι διαρκείας. Το καλό όμως είναι ότι θα περάσει, κάποτε θα περάσει, και θέλω να ελπίζω ότι θα αφήσει πίσω της μια πιο πολύ καλή, πιο γερή, πιο ώριμη κοινωνία. Ο πολιτισμός κρατάει συμπαγή τον κοινωνικό ιστό. Έχουμε μεγάλη ανάγκη τον πολιτισμό, με την ευρεία έννοια. Η ποίηση μάς δίνει εκείνο που δεν μπορούμε να έχουμε μόνοι μας. Η ποίηση μάς σπλίζει με κουράγιο και εγκαρτέρηση και μας λέει «Κι αυτό θα περάσει», μας λέει ν' ανοίξουμε τα φτερά της αισιοδοξίας και να πετάξουμε μακριά προς το Απρόσμενο, το Άφατο, το Απροσδόκητο.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Επειδή κλείνουν τα μαγαζιά και οι πιο πολλοί πάνε για διακοπές τον Αύγουστο τον λένε νεκρό από ειδήσεις μήνα πού να

΄ξεραν οι άμοιροι ότι ο Αύγουστος είναι ο πιο ζωντανός μήνας του χρόνου από πού ν' αρχίσουμε, απ' τα καρπούζια τα σταφύλια

και τα σύκα τα πιο ερωτικά φρούτα; να πάμε στις δύο πανσέληνους που μας γεμίζουν μαγεία; να μιλήσουμε για τα ενεργητικά μελτέμια του

Αυγούστου; για τις φούστες που κατεβαίνουν μ' ευκολία; να πάμε στα μπρούτζινα σώματα με τα λιλιπούτεια μαγιό στην παραλία; και να

καταλήξουμε στους γευστικούς κολιούς και τα κριάρια που τρελαίνονται από ερωτική διάθεση; όλ' αυτά δεν είναι ειδήσεις;

Ντίνο Σιώτης

Αθήνα, 13 Ιουνίου 2011

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗ ΟΛΩΝ ΜΑΣ

Του κ. Αλεξάνδρου Λαγουρού
Αντιπλοιάρχου Λ.Σ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα, μια κατ' εξοχήν θαλασσινή χώρα, με τεράστια ακτογραμμή και πλήθος νησιών, δίνει τη δική της μάχη ενάντια στη ρύπανση των θαλασσών. Η προστασία του θαλασσιού περιβάλλοντος στην Ελλάδα αποτελεί, ως γνωστό, ή όπως πρέπει να είναι γνωστό σε όλους μας, συνταγματική επιταγή (άρθρο 24) και τελεί υπό την εποπτεία του κράτους.

Η γεωγραφική θέση, η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και ο προσανατολισμός της Ελλάδας προς τον τουρισμό και τη διεθνή αναψυχή, αλλά κυρίως η ιστορία και ο πολιτισμός της φυλής μας επιτάσσουν τη διαφύλαξη και την προστασία της θάλασσας και των ακτών μας, γιατί η θάλασσα απετέλεσε ανέκαθεν για τους Έλληνες πηγή δύναμης, έμπνευσης, δημιουργίας αλλά και ευημερίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το Κράτος έχει συστήσει και λειτουργεί εξειδικευμένες υπηρεσιακές μονάδες, με σκοπό και στόχο την πρόληψη της ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών της χώρας μας καθώς και την καταπολέμηση των περιστατικών, που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή και τα συμφέροντα του κοινωνικού συνόλου ή να υποβαθμίσουν το θαλάσσιο περιβάλλον.

Συστατικό στοιχείο για την πρόληψη και την καταπολέμηση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών αποτελεί η εκπόνηση και η εφαρμογή, από τις αρμόδιες Κρατικές Υπηρεσίες, του Εθνικού Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης, καθώς και η ανάληψη του επιχειρησιακού ελέγχου σε σοβαρά περιστατικά ρύπανσης.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Η Χώρα μας έχει κυρώσει όλες τις συναφείς Διεθνείς Συμβάσεις με τις τροποποιήσεις τους, κυριότερες των οποίων είναι :

- Διεθνής Σύμβαση για την πρόληψη της ρύπανσης από τα πλοία.
- Διεθνής Σύμβαση Αστικής Ευθύνης του πλοιοκτήτη.
- Διεθνής Σύμβαση Κεφαλαίου.
- Διεθνής Σύμβαση Βαρκελώνης.
- Διεθνής Σύμβαση για την προετοιμασία, ανταπόκριση και συνεργασία σε περιστατικά ρύπανσης από επικίνδυνες και τοξικές ουσίες.
- Διεθνής Σύμβαση Καυσίμων.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο Νόμος με τίτλο «Προστασία του θαλασσιού περιβάλλοντος» (Ν. 743/77 όπως κωδικοποιήθηκε και μεταγλωττίστηκε με το Π.Δ 55/98 και ισχύει) καθορίζει τα μέτρα πρόληψης και καταστολής της ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών, τις υποχρεώσεις των υπευθύνων των πλοίων και των εγκαταστάσεων, καθώς και τις προβλεπόμενες κυρώσεις που είναι :

ΠΟΙΝΙΚΕΣ : Από τα ποινικά δικαστήρια φυλάκιση από 10 ημέρες μέχρι 5 χρόνια.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ : Από τις Λιμενικές Αρχές ύψους μέχρι 58.694 ευρώ, ενώ σε σοβαρά περιστατικά από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη ύψους μέχρι 1.173.881 ευρώ. Επίσης από τους Περιφερειάρχες μέχρι 120.000 ευρώ και από τους Υπουργούς Προστασίας του Πολίτη και Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μέχρι 733.000 ευρώ.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ : Από το Πειθαρχικό Συμβούλιο Εμπορικού Ναυτικού (ΠΣΕΝ) και περιλαμβάνουν την προσωρινή ή οριστική στέρηση του ναυτικού επαγγέλματος .

ΑΣΤΙΚΕΣ : Στην Ελλάδα έχει εφαρμογή η διεθνώς αποδεκτή Αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

Η διεθνής εμπειρία και πρακτική έχουν αποδείξει ότι, όσα μέτρα πρόληψης και αν ληφθούν, τα περιστατικά ρύπανσης δεν μπορούν να εξαλειφθούν παντελώς, δεδομένου ότι ο χρόνος, ο

τόπος και οι συνθήκες ενός περιστατικού δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν, ενώ τα περισσότερα οφείλονται σε αστάθμητους παράγοντες.

Η ύπαρξη κατάλληλης προετοιμασίας συνεπώς, αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για την ταχεία επέμβαση και την ελαχιστοποίηση του χρόνου αντίδρασης, που είναι ο κύριος παράγοντας για την επιτυχημένη αντιμετώπιση του περιστατικού και τη μείωση των δυσμενών συνεπειών του. Για τους λόγους αυτούς τα ΣΧΕΔΙΑ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ (CONTINGENCY PLANS) αποτελούν σήμερα, σε διεθνές επίπεδο, το κατ' εξοχήν εργαλείο και όπλο των αρμοδίων Αρχών για την εκτίμηση του κινδύνου και την έγκαιρη προετοιμασία για την αντιμετώπισή του.

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Είναι επιτακτική ανάγκη η διαμόρφωση μιας «νέας», φιλικής προς το περιβάλλον, άποψης της κοινής γνώμης και η ευαισθητοποίηση των νέων, ώστε να υιοθετηθεί μια «συμπεριφορά σεβασμού» απέναντι στο θαλάσσιο περιβάλλον και να επιτευχθεί η συνειδητή συμμετοχή όλων στην προσπάθεια διαφύλαξης και προστασίας.

Ο πολίτης οφείλει, πάνω από όλα στον εαυτό του, να είναι ενεργός, να ενημερώνεται για τα θέματα προστασίας θαλασσιού περιβάλλοντος και να συμμετέχει σε διενεργούμενα κατά καιρούς από θεσμικούς φορείς εκπαιδευτικά προγράμματα, ημερίδες κ.ά.

Η συνεισφορά του «ενεργού» πολίτη, καταδεικνύεται πρόδηλα με τη συμμετοχή του σε οργανωμένα Δίκτυα Εθελοντών που υφίστανται ανά την Ελληνική Επικράτεια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η προστασία του θαλασσιού περιβάλλοντος είναι ένα θέμα που απασχολεί σοβαρά όλους τους λαούς και τις κυβερνήσεις του πλανήτη. Η Ελληνική στρατηγική για βιώσιμη ανάπτυξη, έχει υιοθετήσει τους άξονες δράσης για τη μείωση των περιβαλλοντικών πιέσεων, για τις χωρικές και τομεακές πολιτικές αποτελεσματικής διαχείρισης, για το θαλάσσιο περιβάλλον.

Η ρύπανση του υγρού στοιχείου, που προκαλεί ο ανθρώπινος παράγοντας, αποτελεί ένα μεγάλο κίνδυνο για θάλασσες όπως η Μεσόγειος. Οι Έλληνες πολίτες, ιδιαίτερα εκείνοι που ζουν και εργάζονται στη θάλασσα, γνωρίζουν καλά τη σημασία που έχει για το μέλλον και την ευημερία της χώρας η προστασία της. Γιατί οι θάλασσές μας πρέπει να ζήσουν, ικανοποιώντας τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς όμως να θέτουν σε κίνδυνο τις ανάγκες των μελλοντικών γενεών.

Για να επιτύχουμε το σκοπό αυτό, η συμμετοχή και η συμβολή όλων είναι απαραίτητη και αναγκαία.

Η γεωγραφική θέση, η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και ο προσανατολισμός της Ελλάδας προς τον τουρισμό και τη διεθνή αναψυχή, αλλά κυρίως η ιστορία και ο πολιτισμός της φυλής μας επιτάσσουν τη διαφύλαξη και την προστασία της θάλασσας και των ακτών μας, γιατί η θάλασσα απετέλεσε ανέκαθεν για τους Έλληνες πηγή δύναμης, έμπνευσης και δημιουργίας.

Λαμβάνοντας υπόψη την εκτεταμένη ελληνική ακτογραμμή, η οποία αποτελεί σχεδόν το 50 % της Ευρωπαϊκής (ακτογραμμής) και τον μεγάλο αριθμό των περισσότερων από 3.000 νησιών και βραχονησίδων, η Τήνος είναι τοποθετημένη στο βόρειο τμήμα του συμπλέγματος των Κυκλαδικών νησιών και θεωρείται ένας από τους πιο ελκυστικούς προορισμούς για διακοπές. Ένα από τα χαρακτηριστικά της γνωρίσματα είναι οι παραλίες που διαθέτει. Δεν ημιζείται τόσο για τις πολλές και οργανωμένες παραλίες της, όσο για τη μοναδικότητα της ακτογραμμής της.

Οι όρμοι του Πανόρμου, των Υστερινών της Κολυμβήθρας, της Καρδιανής, της Λιβάδας αλλά και οι θαλάσσιες περιοχές του Αγίου Ιωάννη (Πόρτο), Παχιάς Άμμου, Αγίου Φωκά, Αγίου Μάρκου, Κιονίων και Αγίου Ρωμανού, αποτελούν τους κυριότερους προορισμούς για κολύμβηση και θαλάσσιες δραστηριότητες.

Αποτελεί λοιπόν επιτακτική ανάγκη, η συνδρομή και η συνειδητοποιημένη συμπεριφορά όλων των κατοίκων του νησιού με στοχοθεσία τη διαφύλαξη της καθαρότητας των ακτών και παραλιών του νησιού μας, αλλά και του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Γιατί πολύ απλά, **η προστασία της θάλασσας είναι υπόθεση όλων μας!**

27 ΜΑΪΟΥ 1951: 60 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΝΙΩΝ

Η Αδελφότητα των Τηνίων εν Αθήναις, ένα από τα αρχαιότερα τοπικά σωματεία στην πρωτεύουσα, ιδρύθηκε το 1876 και συγκέντρωσε γύρω της τα δυναμικότερα στοιχεία της τηνιακής παροικίας στην Αθήνα. Σκοπός της η «*ηθική και υλική βελτίωση των Τηνίων*» (άρθρο 1 Κανονισμού του 1879). Η πορεία της, όμως, κάθε άλλο παρά ανέφελη υπήρξε. Στενές (κυρίως τοπικιστικές) αντιλήψεις πολλών Διοικήσεων, τα μεγάλα προβλήματα του ελληνικού κράτους, ο Εθνικός Διχασμός και οι εξ αυτού πολιτικές εντάσεις υπονόμισαν κατά καιρούς τη δημιουργική της δράση. Στα 135 χρόνια της ζωής του το σωματείο αντιμετώπισε υφέσεις και κρίσεις. Οι δύο σημαντικότερες κρίσεις ήσαν εκείνες των περιόδων 1905 - 1910 και 1928 - 1951. Και οι δύο οφείλονταν σε διασπάσεις. Η πρώτη με την ίδρυση του Κεντρικού Συλλόγου των Τηνίων εν Αθήναις —κάποια μέλη πίστευαν ότι η Αδελφότητα δε στήριζε επαρκώς ως όφειλε τις πανηγύρεις του νησιού— και η δεύτερη με την ίδρυση της Ενώσεως Τηνίων (Δεκέμβριος 1928).

Η δεύτερη διάσπαση, η μακροβιότερη και η πλέον επώδυνη για την τηνιακή παροικία της Αθήνας, οφείλετο στη συνδρομή πολλών λόγων. Αν και ο σημαντικότερος ήταν οι πολιτικές διενέξεις, εντούτοις δεν ήταν μικρή η συμβολή των προσωπικών αντιθέσεων και φιλοδοξιών και η ανελαστικότητα του τότε Προέδρου της Αδελφότητας Ιωάννη Μοσχωνά, ο οποίος για σειρά λόγων ήρθε σε ρήξη με τον ισχύοντα φιλελεύθερο βουλευτή της Τήνου Κων/νο Ν. Αλαβάνο¹. Έτσι η «Ένωση Τηνίων» συγκέντρωσε δυσαρεστημένους φιλελεύθερους με ισχυρούς δεσμούς με τις χαμένες πατρίδες (π.χ. γιατρός Κων. Λαμέρας, Κων. Σανταμούρης, κ.ά.).

Οι στόχοι της «Ενώσεως Τηνίων» δεν ήσαν διαφορετικοί από εκείνους της Αδελφότητας². Απλά τα ιδρυτικά της μέλη διαφωνούσαν με την πρακτική της Διοίκησης της Αδελφότητας, κάτι που φαίνεται καθαρά από την πρώτη ανακοίνωση της Ενώσεως³. Γι' αυτό εξάλλου έσπευσαν να δικαιολογήσουν την κίνησή τους. Έτσι σε ανακοίνωσή τους προς τους Τηνίους (25.12. 1928) τονίζουν: «...*επιθυμούμεν να διαβεβαιώσωμεν πάντας ότι η Ένωση Τηνίων μακράν του να ενέχη την έννοιαν διασπάσεως των εν Αθήναις Τηνίων εις δύο αντιμαχομένους συλλόγους, αποσκοπεί αντιθέτως εις την άμεσον και υπό πνεύμα ευγενούς αμίλλης συνεργασίαν μετά της υφιστάμενης Αδελφότητος των Τηνίων προς επιδιώξιν του αυτού σκοπού, ον επιδιώκουν αμφότεροι, υπό διάφορον όμως και όλως ανεξάρτητον κατεύθυνσιν εις τας αντιλήψεις των προσπαθειών της*»⁴.

Το νεότευκτο σωματείο αποδύθηκε σε δημιουργικό αγώνα δρόμου, αμιγλόμενο το πρεσβύτερο. Το έργο των πρώτων χρόνων του υπήρξε ιδιαίτερος πλούσιος: ανέγερση του μνημείου

της «Ελευθερίας» στην παραλία της Τήνου (έργου του γλύπτη Ιωάννη Βούλγαρη), ίδρυση Γυμναστηρίου στη θέση Βίντσι, ίδρυση Ταπητουργικής σχολής⁵, κ.ά. Η Αδελφότητα αντεπιτέθηκε με την ίδρυση του Μουσείου Τηνίων Καλλιτεχνών (1930 [είχε αρχίσει όμως από το 1925]) και, κυρίως, με την απόκτηση ιδιόκτητης στέγης (1932), η οποία αποτέλεσε το αποκορύφωμα της δημιουργικής δράσης του Ιωάννη Μοσχωνά και υπήρξε εγγύηση της επιβίωσης του σωματείου. Όμως από το 1933 και τα δύο σωματεία παρουσιάζουν ύφεση δράσης, για να φτάσουν τελικά να ανταγωνίζονται ποιο απ' αυτά θα εξασφαλίσει την εύνοια του καθεστώτος της 4ης Αυγούστου 1936⁶.

Παρόλο που έγιναν προσπάθειες η αντιπαλότητα να λειτουργήσει ως ευγενής άμιλλα, η παρουσία στη πρωτεύουσα δύο κεντρικών σωματείων που διεκδικούσαν την εκπροσώπηση της σύνολης τηνιακής παροικίας οδήγησε σε αρνητικά αποτελέσματα σε διχασμό, αποξένωση, μίσση και αντιπάθειες⁷.

Οι προσπάθειες για επανένωση των διεστώτων άρχισαν πολύ νωρίς⁸. Όμως όλες προσέκρουαν στην αμοιβαία καχυποψία και στις προσωπικές μικροφιλοδοξίες. Κορυφή πάντα του παγώνουνου ήταν ο τίτλος του σωματείου που θα προέκυπτε από την ένωσή τους. Μετά τον πόλεμο και την τριπλή Κατοχή της χώρας, κατέστη πλέον πασιφανές ότι η λειτουργία δύο κεντρικών τηνιακών σωματείων στην Αθήνα ήταν πολυτέλεια. Άρχισαν νέες συζητήσεις από εξαμελή Επιτροπή (Π. Καναγκίνης, Μιχ. Παρίσης και Ι. Ρήγος από την Αδελφότητα και Μιχ. Ασπιώτης, Νικ. Γ. Αρμακόλας και Ανδρέας Λεβαντής από την Ένωση), οι οποίες κατέληξαν σε συμφωνία με το πρακτικό της 24.12. 1946⁹, με το οποίο η Ένωση συγχωνευόταν στην Αδελφότητα. Όμως η ΓΣ της Ενώσεως της 5.3. 1947 απέρριψε τη συμφωνία, επιμένοντας σε προηγούμενη απόφασή της (7/ 5.11. 1939) κατά την οποία είχε προταθεί ως επωνυμία του νέου σωματείου «Αδελφότης - Ένωση των εν Αθήναις Τηνίων».

Από την πλευρά της Αδελφότητας προβαλλόταν ως επιχείρημα ότι «νέος τίτλος» σημαίνει «νέο σωματείο», άρα και μεταγραφή της περιουσίας της (δηλαδή του κτιρίου) και ως εκ τούτου σημαντικά έξοδα μεταγραφής.

Στην υπόθεση παρενέβηκαν κατευναστικά παράγοντες της τηνιακής παροικίας στην Αθήνα (π.χ. ο Αμβρόσιος Πλυτάς, τ. Δήμαρχος Αθηνών, ο φαρμακοποιός Νικόλαος Μαυράκης, ο βουλευτής Πάρις Λιαρούτσος, κ.ά.). Τελικά, όμως, οι ακάματες προσπάθειες των Ιωάννη Ρήγου - Πανορμίτη από πλευράς Αδελφότητας και του Αναστασίου Σανταμούρη από πλευράς Ενώσεως καρποφόρησαν και έτσι υπογράφηκε το από 12.4. 1951 πρα-

κτικό συμφωνίας και «ενσωματώσεως υπό εν σωματείων πάντων των εν Αθήναις Τηνίων»¹⁰.

Η Ένωση Τηνίων διαλύθηκε (ΓΣ 4.5. 1951), τα μέλη της γράφηκαν στο μητρώο μελών της Αδελφότητας και στις αρχαιρεσίες της 27.5. 1951 καταρτίστηκε κοινό ψηφοδέλτιο με 4 υποψηφίους από την Αδελφότητα και 3 από την Ένωση¹¹. Κατά την πανηγυρική και συγκινητική εκείνη συνέλευση της συναδέλφωσης των Τηνιακών της Αθήνας έγινε αναφορά στη μνήμη των δύο αποβιωσάντων Προέδρων της Ενώσεως (Μιχαήλ Ασπιώτη και Κων/νου Σανταμούρη), των οποίων οι φωτογραφίες έχουν αναρτηθεί μαζί με εκείνες των κατά καιρούς Προέδρων της Αδελφότητας. Και η συγκίνηση κορυφώθηκε, όταν ο τελευταίος Πρόεδρος της Ενώσεως Τηνίων Αναστάσιος Σανταμούρης, τελειώνοντας την ομιλία του, ζητωκραύγασε: «*Ζήτω η Αδελφότης Τηνίων*».

Σήμερα, 60 χρόνια μετά, η πολυετής και επώδυνη εκείνη διάσπαση αποτελεί μακρινό παρελθόν. Μας τη θυμίζουν κάποια έγγραφα, κάποια δυσπρόσιτα δημοσιεύματα και το λάβαρο της Ενώσεως που φυλάσσεται ευλαβικά στο μέγαρο της Αδελφότητας¹². Λείπει μόνον κάτι: «Η μαρμαρίνη πινακίδα που θα θυμίζει τη μέρα της συναδέλφωσης των Τηνιακών της Αθήνας».

Η ίδρυση και η δράση της «Ενώσεως Τηνίων», η διάσπαση της τηνιακής παροικίας της Αθήνας και η περιρρέουσα ατμόσφαιρα των κρίσιμων εκείνων χρόνων (1928 - 1951) δεν είναι δυνατό να εξαντληθούν σε δημοσίευμα μιας σελίδας. Στην ανάγκη, όμως, πείθονται και οι θεοί. Έτσι ας θεωρηθεί το άρθρο αυτό σαν μια πρώτη εισαγωγή στο θέμα, στο οποίο θα επανέλθουμε με εκτενέστερη αναφορά.

¹ Η κορύφωση της σύγκρουσης φαίνεται ευκρινώς στην ανοικτή επιστολή της εφημ. *Αστήρ της Τήνου* (αρ. 726 - 133/ 11.7. 1931) προς τα μέλη της Αδελφότητας, με την οποία καταγγέλλεται ο Πρόεδρος της Ιω. Μοσχωνάς για αντιδεοντολογική στάση. Βλέπετε επίσης και Κώστα Δανούση, *Ξενοφών Σώχος. Ο "Τυρταίος" της Τήνου*, «Αδελφότητα των Τηνίων εν Αθήναις», Αθήνα 2001, σελ. 28 - 33.

² «Συνεστήθη εν Αθήναις Σύλλογος των εκεί συμπολιτών μας υπό την επωνυμίαν "Ένωση Τηνίων εν Αθήναις", σκοπός του οποίου είνε η αμοιβαία υποστήρηξις εις ηθικήν και υλικήν ανάπτυξιν των μελών της και παντός Τηνίου, η κατά το δυνατόν συμμετοχή της Ενώσεως εις εκτέλεσιν κοινωφελών έργων εν Τήνω και η ηθική υποστήρηξις εις ομάδας Τηνίων σκοπούσας εκτέλεσιν έργων κοινής ή θρησκευτικής ωφελείας τοπικής φύσεως εν Τήνω». Εφημ. *«Αστήρ της Τήνου»*, αρ. 596 (1928).

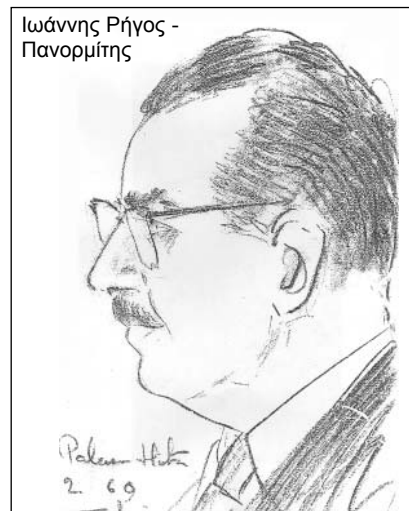
³ Εφημ. *«Αστήρ της Τήνου»*, αρ. 603 (1928).

⁴ Εφημ. *«Αστήρ της Τήνου»*, αρ. 606 (1929).

⁵ Η λειτουργία της υπονομεύθηκε από το Σύλλογο Κυριών Τήνου (Στυλιανή Γάφου) και τη Βιοτεχνική Σχολή της πόλης, κυρίως για λόγους ανταγωνιστικούς και πολιτικούς.

Μιχαήλ Ασπιώτης

Ιωάννης Ρήγος - Πανορμίτης

⁶ Η Αδελφότητα υπέβαλε αναφορά στον Ιωάννη Μεταξά, ζητώντας την κατάργηση των άλλων τηνιακών σωματείων της πρωτεύουσας, τα οποία στερούνταν περιουσίας, ενώ η Ένωση δώρισε ενδιαφέρον Λεύκωμα της Τήνου στην τηνιακή καταγωγή σύζυγο του δικτάτορα (σώζεται στη Μπενάκειο Βιβλιοθήκη, στη «Βιβλιοθήκη Ιωάννου Μεταξά»).

⁷ Ν.Γ. Α(ρμακόλα), «Συνδεσμικά "Άνευ όρων"», εφημ. *«Η Τήνος»*, αρ. 30 (1949).

⁸ Βλέπετε παρέμβαση του Χαρ. Φώσκολου στη ΓΣ της Αδελφότητας της 23.3. 1930 και απάντηση του Φίλιππου Σπαρβέρη. Οι επαφές των Διοικήσεων των δύο σωματείων συνεχίστηκαν έως την κήρυξη του πολέμου του 1940, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Στο αρχείο της Αδελφότητας των Τηνίων εν Αθήναις σώζεται σχετική αλληλογραφία.

⁹ Εφημ. *«Η Τήνος»*, 30.1. 1947.

¹⁰ Βλέπετε το κείμενο του πρακτικού στα πρακτικά της ΓΣ της Αδελφότητας της 27.5. 1951.

¹¹ Το νέο ΔΣ που προέκυψε αποτέλεσαν οι Δημήτριος Λαμπαδίτης, πρόεδρος, Αναστάσιος Σανταμούρης, αντιπρόεδρος (Ένωση), Αντώνιος Ι. Μοσχωνάς, γεν. γραμματέας, Δημήτριος Κλάφης, βοηθός γραμματέας (Ένωση), Γεώργιος Λυρίτης, ταμίας, Γεώργιος Μαραγκός, κοσμήτορας (Ένωση), και Μιλτιάδης Πρωτόπαπας, μέλος. Σχετικά δημοσιεύματα βλέπετε «Η ενσωμάτωση των εν Αθήναις Τηνίων Σωματείων», εφημ. *Αστήρ της Τήνου*, 21.6. 1951, σελ. 1, και «Γενικά συνελεύσεις της Αδελφότητος των Τηνίων», εφημ. *Κυκλαδικόν Φως*, Ιούνιος 1951, σελ. 4.

¹² Στο αρχείο της Αδελφότητας φυλάσσεται και η σφραγίδα της Ενώσεως Τηνίων. Αγνοείται, όμως, η τύχη του αρχείου της.